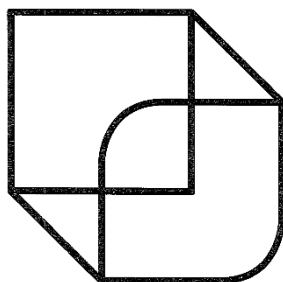

Ondersteuningsplan deel 3

Terugblik en vooruitzicht 2018-2022

Vastgesteld door Dagelijks bestuur d.d. 05-04-2018

na goedkeuring van het Toezichthoudend bestuur d.d. 19-04-2018

na instemming door de O.P.R. d.d. 10-04-2018

met een positief advies in het OOGO met de gemeenten op d.d. 16-04-2018

Biezenvijver 5
3297 GK Puttershoek

Telefoon: (078) 629 59 94

E-mail: info@swv2804.nl

Website: www.swv2804.nl

Inhoud

Voorwoord.....	3
Leeswijzer.....	4
Hoofdstuk 1 Doelstellingen en ambities 2014-2018.....	5
Hoofdstuk 2 Stand van zaken doelstellingen en ambities SWV-breed 2014-2018.....	6
Hoofdstuk 3 Ontwikkelingen en conclusies 2014-2018.....	9
Hoofdstuk 4 Doelstellingen en ambities 2018-2022.....	13
Hoofdstuk 4a: Ambities en doelstellingen 2018-2019.....	13
Hoofdstuk 5 Kengetallen.....	15
Afkortingen en begrippen.....	17
Bijlage 1 Basisondersteuning SWV 28.04.....	22
Bijlage 2 Enquête SWV 28.04 oktober/november 2017.....	26
Bijlage 3 Enquête Samenwerking Jeugdteams juli 2017.....	27
Bijlage 4 Enquête samenwerking ouders- ondersteuningscommissie september 2017.....	38

Voorwoord

Het ondersteuningsplan deel 3 Terugblik en vooruitzicht 2018-2022 blikt terug op de eerste 4 jaar passend onderwijs 2014-2018 en schetst de toekomst 2018-2022 waarin we gezamenlijk verder gaan met vorm geven aan passend onderwijs.

Deel 3 Terugblik en vooruitzicht 2018-2022 vertelt ons de praktijk, het voortschrijdend inzicht, de behaalde en niet-behaalde doelen en ambities, de inzet en betrokkenheid van leerkrachten, ouders, ivers en directeuren.

Meer informatie over het Samenwerkingsverband via www.swv2804.nl

E. Tuk,
Voorzitter

L.J. van Heeren,
secretaris/penningmeester

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 ziet u de doelen en ambities van het Samenwerkingsverband 28.04 bij de aanvang van passend onderwijs in 2014.

In hoofdstuk 2 leest u of deze doelen en ambities zijn gerealiseerd. Een evaluatie.

In hoofdstuk 3 leest u over ontwikkelingen gedurende 2014-2018, die niet opgenomen waren in de doelstellingen en ambities 2014-2018. Voortschrijdend inzicht en conclusies.

In hoofdstuk 4 beschrijven we op basis van hoofdstuk 2 en 3 de doelen en ambities voor 2018-2022.

In hoofdstuk 5 ziet u de kengetallen.

Ook voor 2018-2022 geldt dat ondergetekenden zich realiseren dat iedere directeur het gebied van naaste ontwikkeling van zijn of haar school kent en werkt vanuit de mogelijkheden van zijn of haar team om passend onderwijs vorm te geven. We respecteren dit en wensen de scholen veel succes bij het realiseren van de doelstellingen en ambities geformuleerd in hoofdstuk 4.

Wilt u meer informatie? Zie onze website www.swv2804.nl

Waar zij (enkelvoud) staat kan hij gelezen worden.

Met vriendelijke groet,

Pierre den Hartog en Rien Strootman

Hoofdstuk 1 Doelstellingen en ambities 2014-2018

Doelstellingen en ambities SWV-breed 2014-2018 (zie Ondersteuningsplan 14-18 deel 1paragraaf 2.3: Beoogde resultaten voor de eerste periode 2014-2018)

1. Het bestuurlijk en organisatorisch verder vormgeven van het samenwerkingsverband.
2. Het monitoren en verder uitwerken van financieel beleid.
3. Het borgen en doorontwikkelen van afspraken omtrent de basisondersteuning: waar moeten de scholen minimaal aan voldoen?

Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel dat in het kader van verdere optimalisering van de basisondersteuning (zie punt 3) alle scholen in 2018 de volgende doelen hebben bereikt:

t.a.v. gedrag:

- a. De school is in staat te komen tot planmatig handelen aangaande gedragsproblematiek op groep- en individueel niveau.
- b. De school heeft methodes of methodieken gericht het voorkomen van en omgaan met gedragsproblemen.
- c. De school ondersteunt het aanbod door waar nodig structureel op teamniveau intercollegiale intervisie momenten in te plannen.

t.a.v. dyscalculie:

- d. De school heeft een beschreven beleid op het gebied van dyscalculie / ernstige rekenproblemen
- e. De school gebruikt een dyscalculiebrief voor de schoolverlaters met ernstige rekenproblematiek.

t.a.v. hoogbegaafdheid:

- f. De school heeft een beschreven beleid op het gebied van hoogbegaafdheid.

t.a.v. didactische vaardigheden:

- g. De leraren geven lessen conform het IGDJ model = het Individueel Gedifferentieerde Instructiemodel.

Het IGDJ wordt op drie niveaus toegepast bij technisch lezen.

Het IGDJ wordt op drie niveaus toegepast bij begrijpend lezen.

Het IGDJ wordt op drie niveaus toegepast bij spelling.

Het IGDJ wordt op drie niveaus toegepast bij rekenen.

t.a.v. vaardigheden interne en externe ondersteuners:

- h. Alle interne en externe ondersteuners zijn bekend met de principes van consultatieve leerlingbespreking.

4. Het borgen en doorontwikkelen van de bovenschoolse Ondersteuningscommissie (OC) als centrum voor het arrangeren en uitvoeren van extra ondersteuning.
5. Het blijvend realiseren van ouderbetrokkenheid door middel van de Ondersteuningsplanraad.
6. Het realiseren van een dekkend netwerk van ondersteuning binnen de Hoeksche Waard.
7. Het optimaliseren van het gebruik van ParnasSys (en ESIS) t.b.v. de ondersteuningstoewijzing.
8. Afstemming vinden met de betrokken gemeenten over in ieder geval:
 - Opvang anderstalige kinderen.
 - Jeugdteams en continueren SMW.
 - Taxivervoer, leerplicht en huisvesting.

Hoofdstuk 2 Stand van zaken doelstellingen en ambities SWV-breed 2014-2018

1. *Het bestuurlijk en organisatorisch verder vormgeven van het samenwerkingsverband.*
Er is scherper onderscheid gemaakt in de taken van het Toezichthoudend, Algemeen en Dagelijks bestuur. De directie is gemandateerd. De lijnen zijn kort en de verantwoordelijkheden zijn duidelijk. Er is sprake van een gedeeld beleid, een goede samenwerking en een transparant toezicht gebaseerd op de vier waarden van het SWV.
2. *Het monitoren en verder uitwerken van financieel beleid.*
Ieder jaar wordt het jaarverslag vastgesteld door PWC. We hanteren een mix van het expertisemodel (geld naar SBO) en het schoolmodel (geld naar regulier onderwijs). Het hanteren van het schoolmodel als verdeelmodel was voor een aantal scholen niet voldoende transparant en leek voor een aantal scholen een onvoldoende prikkel om meer thuisnabij onderwijs te realiseren. Ook heeft het schoolmodel niet geleid tot het belonen van scholen met minder dan 2% deelname op het SBO. Dit vraagt om voortzetting in 2018-2022.
3. *Het borgen en doorontwikkelen van afspraken omtrent de basisondersteuning: waar moeten de scholen minimaal aan voldoen?*
Uit de jaarlijkse enquêtes blijkt dat 95% van de scholen voldoet aan de basisondersteuning opgesteld in 2014 (zie bijlage 2).
De ontwikkeling van de basisondersteuning 2018 hebben we middels jaarlijkse enquêtes onderzocht. We streven naar 95% m.u.v. het gebruik van de ERWD brief.

Doelen en ambities 2014-2018	Gerealiseerd
Aangaande gedrag	
a. De school is in staat te komen tot planmatig handelen aangaande gedragsproblematiek op groep- en individueel niveau.	55%
b. De school heeft methodes of methodieken gericht het voorkomen van en omgaan met gedragsproblemen	95%
c. De school ondersteunt het aanbod waar nodig door structureel op teamniveau intercollegiale intervisie momenten in te plannen.	70%
Aangaande ERWD (Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie)	--
d. De school heeft een beschreven beleid op het gebied van ERWD	40%
e. De school gebruikt de ERWD brief voor de schoolverlaters met ernstige rekenproblematiek.	45%
Aangaande hoogbegaafdheid	--
f. De school heeft een beschreven beleid op het gebied van hoogbegaafdheid.	95%
Aangaande didactische vaardigheden	--
g. De leraren geven lessen conform het IGDI model = het Interactieve Gedifferentieerde Instructiemodel.	--
Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij technisch lezen.	97%
Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij begrijpend lezen.	95%
Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij spelling	100%
Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij rekenen.	100%
Aangaande vaardigheden interne en externe ondersteuners	--
h. Alle interne en externe ondersteuners zijn bekend met de principes van consultatieve leerlingbespreking.	--

Toelichting

Aangaande gedrag

Ad. a. De school is in staat te komen tot planmatig handelen aangaande gedragsproblematiek op groep- en individueel niveau. De score is 55%. Dat is onvoldoende. Het realiseren van deze ambitie wordt in de periode 2018-2022 voortgezet

Ad b. De school heeft methodes of methodieken gericht het voorkomen van en omgaan met gedragsproblemen.

Alhoewel er geen wettelijke verplichting is heeft 95% van de scholen een methode of (zelf ontworpen) methodiek gericht op het voorkomen van en omgaan met gedragsproblemen. Ad c. De school ondersteunt het aanbod waar nodig door structureel op teamniveau intercollegiale intervisie momenten in te plannen.

Alle scholen hebben een leerlingvolgsysteem op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling. De enquêtes laten zien dat meeste scholen KIJK of ZIEN gebruiken. Het bespreken van de resultaten op teamniveau gebeurt op 70 % van de scholen. Onvoldoende score. Laatst genoemde ambitie wordt voortgezet in 2018-2022.

In het kader van bovenstaande zijn een aantal studiemiddagen en studiedagen georganiseerd. Middagen over het voorkomen van pesten i.s.m. de GGD en Driestar-educatief. Middagen met Kees van Overveld over Groepsplan Gedrag. (Mid)dagen over het vertalen van ZIEN, verder ZIEN en spreekuur ZIEN.

Aangaande ERWD (Ernstige Reken-Wiskunde problemen en Dyscalculie)

Ad d. De school heeft een beschreven beleid op het gebied van ERWD. Meer dan de helft van de scholen heeft geen beschreven beleid op het gebied van ERWD. Dit vraagt om voortzetting in 2018-2022.

Ad e. De school gebruikt de ERWD brief voor de schoolverlaters met ernstige rekenproblematiek.

Bijna de helft van de scholen (45%) heeft de afgelopen 4 jaar de ERWD-brief gebruikt voor de schoolverlaters. In deel 1 van het O.P. 2018-2022 is de brief opgenomen als bijlage 10. Ook op de website staat de brief bij downloads. Zie: <https://swv2804.nl/downloads/>. We blijven de scholen attenderen.

In het kader van bovenstaande zijn een aantal studiemiddagen georganiseerd met o.a. Gert Gelderblom en Lionel Kole.

Aangaande hoogbegaafd

Ad f. De school heeft een beschreven beleid op het gebied van hoogbegaafdheid. Bijna alle scholen (95%) hebben een beschreven beleid op het gebied van hoogbegaafdheid. Deze score betekent dat "hoogbegaafdheid" kan worden toegevoegd aan de basisondersteuning 2018-2022.

Op het gebied van "hoogbegaafdheid" waren er studieavonden met Jet Barendrecht en studiemiddagen met Lianne Hoogeveen.

Aangaande didactische vaardigheden

Ad g. De leraren geven lessen conform het IGDI model = het Interactieve, Gedifferentieerde Instructiemodel.

Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij technisch lezen.

Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij begrijpend lezen.

Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij spelling

Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij rekenen.

De scores bij het toepassen van het IGDI model betekenen dat IGDI bij technisch en begrijpend lezen, bij spelling en rekenen kan worden toegevoegd aan de basisondersteuning 2018-2022.

Ook wat betreft het IGDI-model en de variant EDI-model is er veel scholing geweest. Cees Hereijgens, Marcel Schmeier, Yvet van Noordt, Aafke Bouwman, Gert Gelderblom en Karin van der Mortel en Lionel Kole.

Aangaande vaardigheden interne en externe ondersteuners

Ad h. Alle interne en externe ondersteuners zijn bekend met de principes van consultatieve leerlingbespreking.

Het SWV heeft dit niet onderzocht.

Wat betreft de externe ondersteuners is het bekend zijn met de principes en vooral het handelen conform de principes een voorwaarde om te mogen werken als extern ondersteuner in het SWV (zie profiel extern ondersteuner, bijlage 5 deel 1).

Wat betreft de interne ondersteuners is er een studieaanbod geweest. Echter niet iedere interne ondersteuner heeft de studie gevolgd. Dit vraagt om verder onderzoek en voortzetting in 2018-2022.

4. *Het borgen en door ontwikkelen van de bovenschoolse Ondersteuningscommissie (OC) als centrum voor het arrangeren en uitvoeren van extra ondersteuning.*
De Ondersteuningscommissie is erin geslaagd om bij iedere aanmelding van school en/of ouders te komen tot een arrangement waarin alle partijen zich, soms na enige tijd, kunnen vinden. De ouders spelen hierin een grote rol. In bijlage 4 ziet u middels een enquête de mening van de ouders over deze samenwerking.
5. *Het blijvend realiseren van ouderbetrokkenheid door middel van de Ondersteuningsplanraad (OPR).*
De ouderbetrokkenheid is formeel gerealiseerd door de deelname van ouders aan de OPR. Hun deelname wordt gewaardeerd. De OPR toont een grote betrokkenheid. E.e.a. is vertaald in beleid.
6. *Het realiseren van een dekkend netwerk van ondersteuning binnen de Hoeksche Waard.*
Ofschoon onze missie is dat alle kinderen op het eiland blijven moeten we erkennen dat dit niet altijd lukt. Kinderen met ernstig oppositioneel gedrag, kinderen met ernstige lichamelijke problematiek, met ernstige auditieve of visuele problematiek gaan naar scholen buiten de Hoeksche Waard. De ambitie blijft staan in 2018-2022.
7. *Het optimaliseren van het gebruik van ParnasSys en ESIS ten behoeve van de ondersteuningstoewijzing.*
In de afgelopen vier jaar hebben we afscheid genomen van Esis. In de aanmeldingen bij de Ondersteuningscommissie zien we eenduidigheid. Ieder gebruikt Parnassys.
8. *Afstemming vinden met de betrokken gemeenten over in ieder geval:*
 - Opvang anderstalige kinderen.
Alhoewel geen zaak van het SWV is dit gedaan door het SWV ism verscheidene scholen buiten de Hoeksche Waard. De opvang is in 2016 overgenomen door het bestuur van csg de Waard. Er zijn twee taalklassen op de Hoeksteen. De AZC klassen op de Julianaschool vielen onder het bestuur van Acis. M.i.v. het schooljaar 2017- 2018 is het AZC gesloten. Het SWV organiseert de professionalisering van leerkrachten bij het lesgeven aan kinderen die de Taalklas hebben afgerond en worden opgevangen in het regulier onderwijs.
 - Jeugdteams en continueren SMW.
We spreken niet meer over CJG maar over de Jeugdteams in de Hoeksche Waard. De link naar de Jeugdteams is vaak SMW. In de afgelopen periode zijn beide partijen (jeugdteam en onderwijs) druk bezig geweest om ieder voor zich het beleid dat zich bevindt op het snijvlak onderwijs/ jeugd te ontwikkelen. Het moment lijkt aangebroken om de samenwerking en de gezamenlijke doelstelling verder vorm te geven. De enquête (zie bijlage 3) afgenomen mei 2017 leidde tot diverse conclusies waarvan o.i. de belangrijkste is dat iedere SMW-er ook dient deel te nemen aan het Jeugdteam.
 - Taxivervoer, leerplicht en huisvesting.
Veel anderstalige kinderen moesten naar scholen buiten de Hoeksche Waard. De gemeenten regelden op coulante wijze het taxivervoer voor deze kinderen.
Aangaande leerplicht kan vermeld worden dat de samenwerking met de leerplichtambtenaren goed verloopt. Er zijn korte lijnen. Mede door de inzet van de afdeling leerplicht hebben we de afgelopen jaren geen thuiszitters.

Voorts blijkt uit de jaarlijkse enquête dat

1. Alle scholen handelen conform het in hoofdstuk 4 van het Ondersteuningsplan 2014-2018 beschreven ondersteuningstraject (voormalig zorgtraject) en hebben hun ondersteuningsparagraaf/ ondersteuningsplan (voormalige zorgparagraaf/zorgplan) geactualiseerd.
2. Alle scholen hebben hun extra ondersteuning op de website en in de schoolgids vermeld.

Hoofdstuk 3 Ontwikkelingen en conclusies 2014-2018

Dyslexie

Bestrijden van ernstige leesproblematiek. middels de aanschaf en implementatie van Bouw!, een programma dat ernstige leesproblematiek voorkomt. Het betreft een samenwerking van Lexima (uitgever), Leestalent, de scholen van het SWV en de gemeente. Leestalent ondersteunt de scholen bij zowel implementatie als voorzetting. Doel is om de prevalentie van 9% Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) naar 3.5% terug te brengen binnen 5 jaar. Het project eindigt in 2020-2021. Naast genoemde partijen participeren ook de Universiteit van Amsterdam door het doen van onderzoek en Welzijn Hoeksche Waard door het oproepen van vrijwilligers m.n. 65+ers. Conclusie: Tot nu toe gaat het goed met BOUW! De scholen zijn enthousiast. Op naar de 3.5% in 2018-2022.

Bestrijden van ernstige leesproblematiek door kritisch en scherp te kijken naar de aanmeldingen voor onderzoek en behandeling van dyslexie. Het betreft het handhaven van de criteria opgesteld in het Protocol Dyslexie door de Poortwachter. Er lijkt een lichte daling waarneembaar van het aantal aanmeldingen. De dossiers voldoen aan de criteria. Conclusie: verder gaan op de ingeslagen weg.

Transitie Jeugdwet.

De nieuwe Jeugdwet gaat over de overheveling van alle jeugdhulp naar de gemeenten. De gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de inhoud, financiering en uitvoering van deze zorg. In het kader van de transitie heeft het SWV geregeld overleg met de gemeente. Veel is nog niet uitgekristalliseerd. Zaken als diagnostiek en behandeling EED, werkterrein Jeugdteams, wie betaalt, loslaten DBC (diagnose, behandel combinatie)-model in kader van herbezinning en de uitkomsten van de enquête (zie bijlage 3) zijn onderwerp van bespreking.

Vermeldenswaardig is dat de enquête duidelijk laat zien dat de scholen zeer tevreden zijn over de inzet en betrokkenheid van School Maatschappelijk Werk.

Conclusie: Er is nog een weg te gaan in 2018-2022.

Overleg Voortgezet Onderwijs.

Het overleg met het VO vindt geregeld plaats. De Plaatsingswijzer en het digitale transport zijn gerealiseerd. Heroverweging eindadvies mede op basis van de Eindtoets zijn onderwerpen van bespreking. We mogen terugkijken op een goede overgang PO-VO in 2016. Er was tevredenheid bij het PO en VO over de Plaatsingswijzer en het digitale transport. In 2017 stapten veel scholen over op een andere eindtoets, de IEP. Conclusie: Doorgaan op de ingeslagen weg samen met het VO.

Vluchtelingen.

De stroom vluchtelingen is beduidend afgenomen. Csg de Waard heeft de taak op zich genomen om deze kinderen op te vangen in een taalklas op de Hoeksteen in Oud-Beijerland. Scholen die behoefte hebben aan ondersteuning in het optimaliseren van de onderwijsleersituatie kunnen een beroep doen op het SWV incl. een expert (niveau 2) van de Mondriaanschool te Dordrecht. Conclusie: We kennen onze waarden en handelen overeenkomstig. Geen kind het eiland af geldt voor alle kinderen. Het is verder aan csg de Waard en niet meer aan het SWV om daar inhoud en vorm aan te geven

De aanpak van het SWV, beschreven in het Ondersteuningsplan 2014-2018, bijlage 8: Route bij een niet-Nederlandssprekend kind, komt daardoor te vervallen.

OPR

Het SWV kent een actieve OPR. Haar bijeenkomsten zijn altijd na de bijeenkomst van dagelijks bestuur en voor de bijeenkomst van de algemeen bestuur. Op deze wijze kan zij haar invloed uitoefenen. De OPR bespreekt de gang van zaken in het SWV en voorziet het SWV van draagvlak en advies. Verscheidene adviezen zijn overgenomen en vertaald in beleid. De OPR adviseerde de financiële middelen voor de basisondersteuning te verhogen. Voorts attendeerde de OPR het SWV erop dat het toepassen van "versnellen" voor snel lerende kinderen niet altijd goed verloopt. Dit heeft ertoe geleid dat we bij- en nascholing hebben gerealiseerd en gaan realiseren. De OPR adviseerde dat ouders mochten aanmelden bij de Ondersteuningscommissie. Conclusie: De OPR levert een zinvolle bijdrage.

Intern begeleiders

Het SWV heeft de intern begeleiders verscheidene studies aangeboden. Het is immers handig om een eenduidig referentiekader te hebben in het SWV. Er was veel belangstelling voor CLB/HGW, Zien en verder Zien. Over het algemeen is men tevreden over het niveau van de scholing.

Voorts zien we goede dossiers bij de aanmeldingen. Er is een enkel dossier geweigerd of teruggelegd. De handelingsverlegenheid wordt over het algemeen goed toegelicht.

Ib'ers maken vaak gebruik van de Helpdesk van het SWV.

Opvallend zijn overigens de verschillende interpretaties van CLB op de scholen. De start bij CLB is de probleemidentificatie. Bij de probleemidentificatie onderzoekt de ib-er of bovenschoolse expert de handelingsverlegenheid van de leerkracht. Hij of zij heeft bepaalde doelen gesteld bij een kind op basis van onderwijs- en opvoedingsbehoeften maar krijgt deze doelen niet gerealiseerd. De afstemming klopt niet. De focus ligt in dezen op het handelen van de leerkracht. Helaas blijkt bij een aantal aanmeldingen de focus bij de probleemidentificatie niet op de leerkracht maar op het kind te zijn gericht. Conclusie: De inzet en betrokkenheid zijn groot. Het werk is niet altijd eenvoudig. Scholing is en blijft essentieel. In de komende jaren zal er verder worden gewerkt aan CLB/HGW.

Bovenschoolse ondersteuning

In 2014-2018 zijn de bovenschoolse ondersteuners, de bovenschoolse experts een aantal malen bijeen geweest. De bedoeling van dit soort bijeenkomsten is elkaar te leren kennen en te steunen waarbij we beogen te komen tot een gedeeld referentiekader CLB/HGW. Uit deze bijeenkomsten vormde zich een intervisiegroep o.l.v. een expert op het gebied van CLB/HGW. Ook deze intervisiegroep komt geregeld bij elkaar.

LGF oftewel de Rugzak

Er is nog steeds de mogelijkheid voor begeleiding voor kinderen met een voormalige rugzak. Daarvan wordt echter zeer weinig gebruik gemaakt. De reden is eenvoudig: de scholen weten hun weg te vinden en hebben geen vragen. De OC monitort minimaal 2 x per jaar de scholen met kinderen met een voormalige Rugzakbekostiging. De gelden voor deze kinderen blijven beschikbaar tot het kind van school gaat.

Realiseren van thuisnabij onderwijs.

Onze missie is kinderen zo lang mogelijk in het dorp te houden. Bijzonder is dat dit de ene school beduidend beter lukt dan de andere school. De ene school meldt minder kinderen aan dan de andere school in het dorp. Hoe het komt dat de ene school meer of minder slaagt in het realiseren van thuisnabij onderwijs? Welke factoren spelen daar een rol? Kunnen scholen hierin van elkaar leren? Conclusie: In 2018-2022 zal bovenstaande verder worden uitgezocht.

De Ondersteuningscommissie (OC)

De OC heeft een enkele aanmelding geweigerd. Verreweg de meeste dossiers bleken voldoende in orde. Soms was enige navraag of toelichting nodig. De samenwerking met de scholen verloopt goed. Scholen blijken zich te realiseren dat het weinig zinvol is om aan te melden als ouders dit niet wensen. De ouders zijn over het algemeen tevreden over de werkwijze van de OC blijkt uit de enquête in 2017-2018 (zie bijlage 4). In de afgelopen 4 jaar is er geen enkele maal een beroep gedaan op de Geschillencommissie door ouders. Dat geldt ook voor SWV RIBA waartoe ouders zich kunnen wenden voor een second opinion.

De OC is er op een enkele uitzondering na in geslaagd binnen de maximale termijn van 6 weken te komen tot advies. Conclusie: continueren werkwijze.

De Toelaatbaarheidscommissie (TLC).

De TLC heeft geen enkel advies van de OC teruggelegd of naast zich neergelegd. Het uitgangspunt dat kinderen een TLV ontvangen totdat zij maximaal 12 jaar zijn is na overleg met het SBO geaccepteerd. Ook het S.O. kan zich daarin vinden.

Conclusie: continueren werkwijze.

Voorts heeft de TLC onderzoek gedaan naar handelingsverlegenheid. Bij alle aanmeldingen is duidelijk aangegeven waarin de school niet passend kan zijn, waar het aan ontbreekt, waar de school handelingsverlegen in is.

We onderscheiden daarin grofweg vier verschijningsvormen en uiteraard zijn daar mengvormen.

1. Handelingsverlegen in het afstemmen van de stof.
2. Handelingsverlegen in de juiste instructie
3. Handelingsverlegen in het realiseren van gewenst gedrag
4. Handelingsverlegen in het realiseren van een juist welbevinden.

Door het onvoldoende afstemmen qua stof en instructie ontstaat geregeld ongewenst gedrag en een negatief welbevinden. De leerkracht laat het kind voortdurend falen. Het ontbreekt de kinderen aan voldoende succeservaringen. Dit geldt voor de kinderen met een beperkt leervermogen maar ook voor de kinderen met een zeer goed leervermogen. Men tracht nog teveel de kinderen te laten meedraaien in een weliswaar milde variant van het leerstofjaarklassensysteem t.w. het IGD-model met alle consequenties van dien.

Ook zien we aanmeldingen waarbij sprake is van een problematische sociale-emotionele ontwikkeling. Het kind vraagt om ondersteuning bij contactname en contactbestendiging. Het idee is vaak dat het kind dit wel ontwikkelt op het SBO of SO. Dit is maar de vraag. Er is geen onderzoek die dit deze veronderstelling bevestigt. Er is wel onderzoek dat kanttekeningen plaats bij deze gedachte o.a. van Regina Stoutjesdijk.

De essentie is, hoe moeilijk ook, dat de leerkracht afstemt op de mogelijkheden, de zone van de naaste cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind opdat het kind in voldoende mate succes mag ervaren en zich daardoor competent, autonoom gemotiveerd mag voelen.

Ouders.

De wet Passend onderwijs geeft het bevoegd gezag van een school het recht een kind aan te melden bij de Ondersteuningscommissie. Het SWV heeft op advies van de OPR dit recht ook toegekend aan de ouders. Op de website van het SWV is dit duidelijk aangegeven bij Vragen. Ouders melden zelf in toenemende mate aan. Soms terecht, soms ten onrechte.

SBO

Er is geregeld overleg geweest met de twee sbo-scholen t.w. de Willem-Alexanderschool en 't Pluspunt. Over het algemeen is er goed contact met de OC en TLV. Beide scholen verkennen in opdracht van hun bestuur de mogelijkheden om te komen tot één kenniscentrum. Het SWV heeft de wens voorgelegd om in dat geval ook plaats in te ruimen voor kinderen met sterke externaliserende gedragsproblematiek. De Willem-Alexander ziet mogelijkheden.

Terugplaatsing

Terugplaatsing gebeurt zeer incidenteel. In overleg met ouders, kind en ontvangende school tast de school voor SBO de mogelijkheden af. In de afgelopen jaren is dit een aantal malen met succes gerealiseerd. De reden dat men weinig terug plaatst is dat de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van het kind te complex zijn voor het regulier basisonderwijs.

Grensverkeer

Er is een toename van het aantal kinderen van buiten ons SWV, dat wordt aangemeld voor 't Pluspunt. Om hier paal en perk aan te stellen, hebben we het aantal aanmeldingen gelimiteerd omdat we willen voorkomen dat er straks geen ruimte meer is voor kinderen uit de Hoeksche Waard. Zie onze website www.swv2804.nl

Ook op de website van 't Pluspunt staat een toelichting.

Inspectie en thuiszitters

In opdracht van inspectie hebben we e.e.a. op schrift gesteld aangaande thuiszitters. Elke drie maanden inventariseert de inspectie de stand van zaken in Nederland. In de afgelopen 4 jaar kende het SWV geen thuiszitters zoals gedefinieerd door de overheid. De samenwerking met de leerplichtambtenaren is goed te noemen.

PSZ, MKD en KDC

Passend onderwijs voor bijzondere peuters vraagt om afstemming met de Peuterspeelzalen, Medisch Kinder Dagverblijf en KinderDagCentra. De dames van de PSZ-en weten de Helpdesk goed te vinden. In de afgelopen jaren is hiervan een aantal malen gebruik gemaakt. Ook met het MKD en KDC zijn afspraken gemaakt. Men weet elkaar prima te vinden. Kinderen van het MKD en KDC kunnen rechtstreeks worden aangemeld bij de Ondersteuningscommissie. Een aanmelding van het KDC wordt sinds augustus 2016 door de OC meteen doorgezet naar de Ark om de benodigde zorg in kaart te brengen.

Studie aanbod

Er is de afgelopen jaren een studieaanbod gerealiseerd vanuit het SWV in samenwerking met Acis en Csg de Waard. Het studieaanbod was vanzelfsprekend sterk gerelateerd aan de doelen en ambities van het SWV en werd ook bekostigd door het SWV. Vele leerkrachten, ib-ers en directeurs hebben deze (mid)dagen bezocht.

De spin-off van studiemiddagen en studiedagen is moeilijk te peilen en de implementatie van het geleerde is niet eenvoudig voor de individuele leerkracht. Het is eenvoudiger om te komen tot implementatie als het gehele team een studie volgt of een training krijgt. Vandaar de ambitie van het SWV dat voor de komende jaren het SWV zich ook zal richten op een aanbod voor de gehele school.

Financiën

Het SWV heeft ervoor gekozen om zowel het schoolmodel als expertisemodel te hanteren als verdeelmodel.

Het expertisemodel heeft ertoe geleid dat in de afgelopen jaren het SBO 167.580 euro extra heeft ontvangen als extra bekostiging t.b.v. het in stand houden van haar expertise.

Het schoolmodel heeft geleid tot een bijdrage van 37 euro per kind op de reguliere basisschool bij de start van passend onderwijs tot 100 euro per kind in 2017. Het geld is besteed en wordt besteed aan het realiseren van de ambities en doelen gesteld in het Ondersteuningsplan. De bedoeling van het schoolmodel is dat het scholen meer stimuleert, als uitvloeisel van de missie en visie van passend onderwijs Hoeksche Waard, tot thuisnabij onderwijs waarbij de scholen die minder verwijzen worden beloond. Dit laatste is in de afgelopen jaren niet verwezenlijkt. Scholen met een deelname op het SBO lager dan 2% ontvangen niets extra. Conclusie: Herbezinning op de verdeelmodellen.

Hoofdstuk 4 Doelstellingen en ambities 2018-2022

1. Alle scholen beschrijven hun SOP. Dit SOP is te vinden in de schoolgids en op de website. Het Format voor het SOP wordt geleverd door het SWV.
2. Indien van toepassing optimaliseert de school haar basisondersteuning (zie bijlage 1) opdat deze voldoet aan de standaarden van het SWV 28.04.
3. Preventieve- en licht curatieve interventies: Alle scholen ontwikkelen en beschrijven beleid conform hun mogelijkheden aangaande dyscalculie en gedrag. Beleid aangaande dyslexie en hoogbegaafdheid valt onder de huidige basisondersteuning (zie bijlage 1).
4. De school is in staat te komen tot planmatig handelen aangaande gedragsproblematiek op groep- en individueel niveau.
5. De school zal, indien nodig, op teamniveau de resultaten op soc.-emo. gebied (KIJK, ZIEN e.d.) gezamenlijk bespreken
6. Alle scholen continueren BOUW! en optimaliseren hun **technisch** leesonderwijs in de groepen 2, 3 en 4. Doel is om de prevalentie van EED terug te brengen naar 3.5% in 2022.
7. De samenwerking met de Service Organisatie en de Jeugdteams dient te worden geoptimaliseerd op niveau van de basisscholen. Dit geldt ook voor de afstemming met de Ondersteuningscommissie.
SMW heeft in de afstemming basisschool, gezin, Jeugdteam een cruciale rol.
8. De afstemming met het voortgezet onderwijs (VOPO) met o.a. onderwerpen als Plaatsingswijzer, inzet Eindtoets, digitale overdracht wordt gecontinueerd.
9. De afstemming met alle voorschoolse voorzieningen als PSZ-en, KDV-en enz., wordt gecontinueerd.
10. Een hoogwaardig studieaanbod waaraan alle scholen kunnen deelnemen zal de komende jaren worden georganiseerd.
11. Voortzetting van het streven om te komen tot een eenduidig referentiekader aangaande de ondersteuning op alle niveaus blijft aandacht vragen. CLB/HGW is onze leidraad binnen passend onderwijs. Ook hierin zal een studieaanbod worden gerealiseerd!
12. Onderzoek en aanpak realiseren aangaande het optimaliseren van versnellen van hoogbegaafde leerlingen krijgt gestalte i.s.m. Lianne Hoogeveen van het CBO (Centrum voor begaafdheidsonderzoek te Nijmegen).
13. De uitbreiding van opvang van kinderen met externaliserende gedragsproblematiek op het SBO dient te worden onderzocht en vraagt extra bekostiging vanuit het SWV.
14. Het schoolmodel dient te worden aangescherpt. Meer transparant, vertaald op individueel schoolniveau met vermelding van percentage deelname SBO. Scholen met minder dan 2% deelname worden impliciet beloond.
15. Iedere school verantwoordt de besteding van de beschikbaar gestelde gelden.
16. Het SWV spreekt in haar Ondersteuningsplan over het kind als startpunt. De komende jaren zullen we dit uitgangspunt verder verkennen.

Hoofdstuk 4a: Ambities en doelstellingen 2018-2019

- a. Alle scholen beschrijven hun SOP. Dit SOP is te vinden in de schoolgids en op de website en is eenvoudig toegankelijk voor de ouders.
- b. Het SOP kent een financiële verantwoording van de gelden beschikbaar gesteld door het SWV.
- c. Indien van toepassing optimaliseert de school haar basisondersteuning (zie bijlage 1) opdat deze voldoet aan de standaarden van het SWV 28.04.
- d. Preventieve- en licht curatieve interventies: Alle scholen ontwikkelen en beschrijven beleid conform hun mogelijkheden aangaande dyscalculie en gedrag.
- e. De school is in staat te komen tot planmatig handelen aangaande gedragsproblematiek.
- f. Alle scholen continueren BOUW! en optimaliseren hun leesonderwijs in de groepen 2, 3 en 4.
- g. De samenwerking met de Service Organisatie en de Jeugdteams dient te worden geoptimaliseerd.
- h. Er dient een korte lijn Ondersteuningscommissie – Jeugdteam te komen.

- i. De afstemming met het voortgezet onderwijs (VOPO) wordt gecontinueerd.
- j. Er dient afstemming te komen met alle voorschoolse voorzieningen, zowel reguliere opvang als speciale settings als KDC en MKD.
- k. Wederom wordt een hoogwaardig studieaanbod gerealiseerd.
- l. CLB/HGW is onze leidraad binnen passend onderwijs. Ook hierin is een studieaanbod voor alle ivers.
- m. Het SBO wordt bekostigd voor de opvang van kinderen met internaliserende en externaliserende problematiek. Dit vraagt monitoring.
- n. Het schoolmodel dient te worden aangescherpt. Meer transparant, vertaald op individueel schoolniveau met vermelding van percentage deelname SBO. Scholen met minder dan 2% deelname worden impliciet beloond.

Hoofdstuk 5 Kengetallen

(voor meer informatie zie <https://swv.passendonderwijs.nl/PO2804/>)

De cijfers in het **groen** betreffen een inschatting. Ten tijde van het schrijven waren nog niet alle adviezen bekend.

Aantal scholen

a. aantal basisscholen	36
b. aantal scholen voor speciaal basisonderwijs	2
c. aantal scholen voor speciaal onderwijs	1
d. totaal aantal scholen	39

Leerlingenaantallen op 1 oktober (Kijkglas)

Aantal	2013	2014	2015	2016	2017
a. In swv	6688	6345	6347	6227	6147
b. bao	6483	6552	6163	6056	5982
c. sbo	205	207	184	171	165

Deelnamepercentage SBO, SO en voormalig LGF op 1 oktober

	2013	2014	2015	2016	2017
Sbo	3.07%	3.16%	2.90%	2.75%	2.68
So	0,84%	0,89%	0.95%	0.80%*	0.75
Lgf	0,67%	nvt	nvt	nvt	nvt

*Vermelding Kijkglas okt. 2016: 50 kinderen.

Aantal aanmeldingen bij de Ondersteuningscommissie (OC)

Aantal leerlingen	2014-2015	2015-2016	2016-2017
a. aangemeld OC	30 ¹	36 ¹	63 ¹
	16 ²	23 ²	10 ²
Totaal	46	59	73
b. advies (ander) BAO	3	1	7
c. advies PAB	1	0	0
d. advies SBO	33	49	58
e. advies SO	6	8	8*
f. advies anders	3	1	1

¹ Aanmeldingen bij de OC door basisscholen verbonden aan SWV 28.04.

² Aanmeldingen bij de OC door MKD, KDC, diverse instanties en andere SWV-en.

*waarvan 1 rechtstreeks door de TLC, geen OC aanmelding.

Aantal TLV's.

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Sbo	23	34	53
So	2	0	5
Totaal TLV's	25	34	58

Aanmeldingen bij de OC door MKD, KDC, diverse instanties en andere SWV-en

In onderstaande tabel zien we het aantal aanmeldingen bij de OC waar we als SWV en als scholen geen invloed op hebben. Het betreft verhuizingen en aanmeldingen van andere instanties.

Toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven aan MKD, KDC, diverse instanties, SBO en andere SWV-en op advies van de OC door de Toelaatbaarheidscommissie.

	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
Sbo	10	14	5	
So	4	8	2	
TLV's	14	23	7	

Voorts zijn er door de Toelaatbaarheidscommissie (TLC) in opdracht van de overheid een aantal voormalige indicatiestellingen omgezet in Toelaatbaarheidsverklaringen. Dit is gedaan zonder aanmelding bij de OC. Het betreft alleen het speciaal onderwijs (SO) en is slechts een administratieve handeling.

Omzetten beschikkingen in Toelaatbaarheidsverklaringen

	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
TLV's	6	29	3	
Totaal	6	29	3	

Totaal aantal Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's)

	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
TLV's	46	85	69	

Grensverkeer.

Grensverkeer is geld dat een SWV betaalt aan het SWV 2804 voor deelname aan het SBO gedurende alle jaren dat het kind op het Pluspunt of Willem-Alexander blijft. In 2015-2016 is dit aantal gestegen van 6 naar 11 kinderen en slechts 1 kind waarvoor uitgaand grensverkeer zal worden betaald. Verreweg de meeste kinderen gaan naar 't Pluspunt (de Regenboog en da Vincigroepen).

	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
a. uitgaand	€ -	€ -	€ 8.320	
b. inkomend	€ -	€ 16.741	€ 63.479	

Rugzakken.

Conform afspraak hebben de besturen van de onderstaande scholen de rugzakgelden ontvangen.

Twee Acis rugzakken:	€	14.250
Tien Csg de Waard rugzakken:	€	62.973
Totaal	€	77.223

Opmerking bij alle overzichten.

Op het moment van schrijven is het schooljaar 2017-2018 nog niet afgerond. Kwantitatieve gegevens over dit schooljaar konden dan ook niet worden opgenomen. In het eerstvolgende ondersteuningsjaarplan zullen deze cijfers alsnog gepubliceerd worden.

Afkortingen en begrippen

AB	Ambulante begeleiding
Adaptief onderwijs	Onderwijs dat uitgaat van de verschillen tussen leerlingen en in staat is antwoord te geven op de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen.
ASS	Stoornis (handicap) in het autistisch spectrum. Deze stoornis mag alleen gediagnosticeerd worden door een gz-psycholoog of (kinder- en jeugd-) psychiater
Bao	Basisonderwijs
BIG registratie	BIG staat voor beroepen in de individuele gezondheidszorg. Deze registratie is een kwaliteitskenmerk van deze beroepsorganisatie. Een gz-psycholoog is BIG geregistreerd.
CD	Centrale Dienst
CED	Centrum voor Educatieve Dienstverlening: de naam van de schoolbegeleidingsdienst in deze regio
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CLB	De afkorting staat voor consultatieve leerling/leerkrachtbegeleiding, een manier van werken die gericht is op het vergroten van het handelingsrepertoire (deskundigheid) van de leraar om beter tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling
Cluster	Het speciaal onderwijs (so) is opgedeeld in vier clusters: cluster 1 voor kinderen met een visuele handicap cluster 2 voor kinderen met een auditieve handicap en/of ernstige taal-spraakproblematiek cluster 3 voor kinderen met een verstandelijke handicap (Zeer Moeilijk Lerend), een lichamelijke handicap incl. chronisch zieke kinderen en meervoudig gehandicapte leerlingen cluster 4 voor kinderen met ernstige gedragsproblemen, ontwikkelingsproblemen en/of kind-psychiatrische problemen
Cvl	Centrum voor Indicatiestelling; geeft beschikking af voor een clusterschool
DBC	Diagnose- Behandel-Combinatie
DL	Didactische leeftijd is de benaming die ontwikkeld is door drs Teije de Vos en staat voor het aantal maanden onderwijs dat een kind heeft genoten. Omdat de basis van dit systeem is gelegd in de tijd van de lagere school start deze systematiek officieel in groep 3. Aan het eind van groep 3 heeft een kind een DL van 10. Om het systeem ook toepasbaar te maken in de huidige basisschool is er een – schaal aan toegevoegd: begin groep 1 is de DL-20, begin groep 2 is DL-10, begin groep 3 DL 0, begin groep 4 DL 10 enz. Eind groep 8 is DL 60.
DLE	Didactische leeftijd equivalent uitgedrukt in maanden onderwijs. Zie ook DL
DSM IV	Diagnostic Statistical Manual of Mental Disorders, fourth edition. Een uit Amerika afkomstig handbook voor diagnose en statistiek van

	psychische aandoeningen, dat in de meeste landen als standaard handbook wordt gehanteerd in de psychiatrische diagnostiek
Dyslexie	Een stoornis (handicap). Dyslexie betekent 'Ernstige en hardnekkige problemen bij het automatiseringsproces van de lees- en/of spellingvaardigheden'. De diagnose dyslexie mag alleen door een daartoe bevoegde deskundige worden gesteld.
EED	Enkelvoudige ernstige dyslexie. EED leidt tot een behandeling.
ERWD	Ernstige Reken- en Wiskundeproblematiek en Dyscalculie
GZ-psycholoog	Psycholoog die een aanvullende postdoctorale opleiding heeft gevolgd en die opgenomen is in het Beroepen Individuele Gezondheidszorg (BIG) register. GZ staat voor gezondheidszorg.
Voor	verzekeringsmaatschappijen is deze erkenning vaak een voorwaarde om tot vergoeding over te gaan.
Handelingsverlegenheid	Handelingsverlegenheid ontstaat wanneer een leraar/school niet in staat is om aan de onderwijsbehoeften van een leerling te voldoen. Het is de door school en leraar gevoelde (en dus reële) impasse die ontstaat door de discrepantie tussen gewenst onderwijsaanbod aan de leerling en/of de verlangde ondersteuningsbehoefte van de leraar. Handelingsverlegenheid waarover we hier spreken is altijd onderwijsgerelateerd.
Helpdesk	De helpdesk biedt scholen (leraren, intern begeleiders, directieleden, ouders) een platform aan waarmee zij rechtstreeks een korte vraag kunnen stellen via telefoon of e-mail. We streven er naar om een vraag binnen 2 werkdagen te beantwoorden. Het kan soms noodzakelijk zijn om een bezoek te brengen aan de vraagsteller om het antwoord goed te kunnen formuleren. Een consult behoort dus tot de mogelijkheden. Soms kan naar aanleiding van een vraag aan de helpdesk het advies 'aanmelden voor een intake' geformuleerd worden.
HGD	Handelingsgerichte diagnostiek is een praktijkmodel met vijf fasen. In deze werkwijze is er meer oog voor diagnostiek van de onderwijsleer- en opvoedingssituatie: wat gaat hierin goed en wat zou beter kunnen worden. Verder is er meer aandacht voor de samenwerking tussen school, ouders en kind. Dit model is ontwikkeld door Noëlle Pameijer en Tanja van Beukering.
HGW	Deze letters staan voor handelingsgericht werken, een stapsgewijze constructieve manier van werken voor de intern begeleider waarbij de uitgangspunten en de fasen hetzelfde zijn als bij handelingsgerichte diagnostiek
IB	Intern begeleider, de coördinator van de zorg op de basisschool
Intervisie	Kennisuitwisseling op gelijkwaardig niveau; de gespreksdeelnemers hebben hetzelfde werk/eenzelfde functie en kunnen op collegiale basis informatie/kennis uitwisselen. 'Good practice' voorbeelden maken veelal deel uit van deze vorm van deskundigheidsbevordering.
Jeugdarts GGD	Bij een intake kan er informatie ingewonnen worden bij de jeugdarts of kan de jeugdarts worden ingeschakeld om bepaalde informatie te achterhalen/te onderzoeken

Koers VO	Koers VO is het samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs. Houdt zich bezig met toelating voortgezet onderwijs (VO)
Leerlingvolgsysteem	Het geheel van methode gebonden en methode onafhankelijke toetsen en observatiemodellen dat een school bijhoudt om de vorderingen van leerlingen in kaart te kunnen brengen
LG	Lichamelijk gehandicapt
LGF	Leerlinggebonden financiering oftewel de Rugzak
LWOO	Leerweg ondersteunend onderwijs. Dit is een zorgvoorziening voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte in het voortgezet middelbaar beroepsonderwijs (VMBO). De toetsing om voor LWOO in aanmerking te komen wordt verricht door Koers VO Rotterdam
LZ	Langdurig ziek
MDT	Multi Disciplinair Team, bijv. bovenschools MDT, ook wel ZAT geheten
Methode toetsen	<p>methode afhankelijke toetsen zijn de toetsen die horen bij een bepaalde methode. AVI toetsen worden eveneens gerekend tot de methode afhankelijke toetsen. Samen met de methode onafhankelijke toetsen vormen deze het leerlingvolgsysteem</p> <p>Methode-onafhankelijke Landelijk genormeerde toetsen, dit kunnen Cito toetsen zijn, maar ook toetsen van andere ontwikkelaars (bijv. Eduforce). Deze toetsen vormen samen met de methode afhankelijke toetsen een belangrijk onderdeel van het leerlingvolgsysteem</p>
MG	Meervoudig gehandicapt
MKD	Medisch Kleuter Dagverblijf heeft specifieke expertise in het signaleren en onderkennen van ontwikkelingsproblemen en het vervolgens stimuleren van een optimale ontwikkeling voor kinderen van 0 tot 7 jaar. Hiervoor beschikken zij over een aantal specialismen, waaronder fysiotherapie, logopedie, speltherapie en medische/verpleegkundige advisering. Aanmelding voor plaatsing geschiedt via bureau Jeugdzorg.
Multidisciplinair	Een team dat is samengesteld uit mensen met een verschillende expertise
NIP	Nederlands Instituut van Psychologen is de landelijke beroepsvereniging van psychologen. Het NIP draagt zorg voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening van zijn leden. De leden zijn te herkennen aan het keurmerk psycholoog NIP.
OC	Ondersteuningscommissie
OKR	Onderwijskundig rapport: verzamelnaam voor documenten die gebruikt worden om gegevens over leerlingen door te geven aan een commissie of een andere school
Onderwijsbehoefte	De omschrijving van een begeleiding, die een leerling nodig heeft om tot leren te kunnen komen. Dit laat zich het best omschrijven middels de aanvullingen op de volgende zinnen: 'deze leerling heeft instructie nodig die..., opdrachten nodig die..., (leer)activiteiten nodig die..., feedback nodig die..., groepsgenoten nodig die..., een leraar nodig die..., een leeromgeving nodig die..., ondersteuning nodig die...'

OP	Ondersteuningsplan (voormalig Zorgplan)
OPR	Ondersteuningsplanraad
Orthopedagoog	houdt zich bezig met kinderen in een problematische leer-opvoedingssituatie. Hieronder vallen leer-, gedrags- en opvoedingsproblemen
Orthotheek	een bibliotheek gericht op onderwijs en onderwijsondersteuning. Daarin kunnen ook leermiddelen opgenomen zijn.
Ouders	Onder ouders wordt tevens verstaan: verzorgers en/of voogden
PAB	Preventieve ambulante begeleiding, gebaseerd op de door een leraar geformuleerde ondersteuningsbehoeften. Deze richt zich op het ontwikkelen van leerkrachtvaardigheden teneinde tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling. Een dergelijke begeleiding vindt plaats op basis van gelijkwaardigheid.
Passend onderwijs	Onderwijs passend voor ieder kind. Scholen en hun besturen krijgen de verantwoordelijkheid om voor alle leerlingen (ongeacht hun beperking) een passend onderwijsaanbod te realiseren
PDDnos	Pervasive development disorder not otherwise specified. In het Nederlands: Pervasieve Ontwikkelingsstoornis Niet Anders Omschreven (POSnao). Pervasief wil zeggen dat de stoornis doordringt in het totale functioneren
PRO	praktijk onderwijs. Dit is een zorgvoorziening voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte in het voortgezet onderwijs. De toetsing om voor PRO in aanmerking te komen wordt gedaan door Koers VO Rotterdam. De toelatingscriteria en de toegelaten toetsingsinstrumenten worden jaarlijks aangepast en gepubliceerd in het gele katern
Protectieve factoren	Letterlijk: beschermende factoren of omstandigheden, wat werkt er in het voordeel van het advies
PSZ	Peuterspeelzaal
REC speciale	Regionaal Expertise Centrum. Een centrum van verschillende scholen (zie 'cluster')
Remedial Teaching	In veel scholen een taak van een buiten de groep werkende leraar die middels pre-teaching of re-teaching leerlingen extra onderwijs ondersteuning biedt
SBO	Speciaal basisonderwijs, een samenvoeging van de vroegere LOM-school (voor kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden) en MLK-school (voor moeilijk lerende kinderen)
SMARTI moeten (dus	Een manier van het formuleren van doelstellingen; deze specifiek (dus eenduidig), meetbaar, acceptabel, realistisch haalbaar) en tijdgebonden en inspirerend zijn
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
SMW-er	Schoolmaatschappelijk werker
SO	Speciaal onderwijs (zie ook 'clusterschool') en Serviceorganisatie
SOP	Schoolondersteuningsplan

SWV	Samenwerkingsverband, in ons geval SWV 28.04, een samenwerking van alle scholen van Acis, CSG De Waard, Willibrordusschool en Vrije School
TLC	Toelaatbaarheidverklaringcommissie. Geeft een toelaatbaarheidsverklaring af waarmee ouders hun kind aanmelden bij een S(B)O school
TLC-er	Toelaatbaarheidverklaringcommissielid
TLV	Toelaatbaarheidverklaring
VOPR	Voorlopige Ondersteuning Plan Raad
WEC	Wet op expertisecentra
WSNS	Weer Samen naar School
ZAT	Zorg Advies Team; bovenschools heet dit team ook wel MDT. We kennen ook een ZAT op schoolniveau; dat team wordt ook wel Zorgteam genoemd
ZMLK	Zeer moeilijk lerende kinderen

Bijlage 1 Basisondersteuning SWV 28.04

De basisondersteuning SWV 28.04 is gebaseerd op de Schoolondersteuningsprofielen van de bij het SWV aangesloten basisscholen. De basisondersteuning is ingedeeld op vier niveaus: niveau 0, 0', 1 en 2 (zie Ondersteuningsplan 2014-2018). Hieronder vindt u een beschrijving per niveau.

Niveau 0: de school

- De school heeft beschreven vanuit welke waarden de school werkt
- De school ziet de ouders daarbij als partner
- De school heeft haar (extra) ondersteuning beschreven in het ondersteuningsdeel van het schoolplan
- De school heeft haar (extra) ondersteuning beschreven in de schoolgids en op de website
- De school hanteert een methode of methodiek waarbij de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd gebaseerd op eerder genoemde waarden
- De school heeft een leerlingvolgsysteem voor het in kaart brengen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen
- De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op school voordoen
- De school heeft een beschreven veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school
- De school heeft (in dit veiligheidsbeleid) beschreven wanneer men overstapt van een aanpak in de klas tot verwijdering
- De school heeft kennis en vaardigheden aangaande gedragsproblematiek.
- De school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan
- De school heeft een beschreven en beredeneerd aanbod voor groep 1 en 2
- De school heeft een kindvolgsysteem voor groep 1 en 2
- De school heeft een beschreven beleid op het gebied van dyslexie en/of ernstige leesproblemen
- De school werkt aangaande ernstige leesproblematiek met Ralfi of een dergelijke aanpak
- De school hanteert een protocol voor medische handelingen
- De school ondersteunt haar aanbod waar nodig door samen te werken met ketenpartners op het gebied van onderwijs en heeft dit beschreven in haar ondersteuningsdeel van het schoolplan
- De school ondersteunt haar aanbod waar nodig door samen te werken met ketenpartners op het gebied van jeugdzorg/SMW en heeft dit beschreven in het ondersteuningsdeel van het schoolplan
- De school werkt vanuit de één zorgroute of de één zorgroute 'light' en heeft dit beschreven in het ondersteuningsdeel van het schoolplan
- De school voldoet aan de standaarden voor handelingsgericht werken en heeft dit beschreven in het ondersteuningsdeel van het schoolplan
- De school heeft de taken en functies binnen de school die een rol spelen in de ondersteuningsstructuur beschreven in het ondersteuningsdeel van het schoolplan (wie doet wat, wanneer en hoe)
- De school heeft transparante en goed opgebouwde leerlingdossiers
- De school kent per cursusjaar een overdracht die zorgt voor naadloze voortgang van de aanpak en begeleiding van leerlingen
- De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie
- De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen
- De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces
- De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten
- De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces
- De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit
- De school heeft opbrengsten die door de inspectie als voldoende zijn beoordeeld

- De school stelt een ontwikkelingsperspectief op voor leerlingen met extra ondersteuning/specifieke behoeften binnen 6 weken na toezegging van de extra ondersteuning bekostigd door het SWV, cluster 1 en 2 (zie ook Deel 1 H 4.3.)
- De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes
- De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen
- De school benut dit systeem voor vroegtijdige signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen
- De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving
- De school werkt planmatig
- De school werkt met ParnasSys of Esis
- De school denkt en werkt cyclisch
- De school heeft een basisarrangement

Niveau 0': de leraar

De leraar vertaalt niveau 0 in handelen

- De leraren werken met hart en ziel vanuit de door school geformuleerde waarden
- De leraren stemmen de doelen en de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
- De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen
- De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen
- De leraren zorgen voor een prettige en gestructureerde leeromgeving
- De leraren werken handelingsgericht
- De leraren handelen vanuit verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen
- De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen
- De leraren signaleren vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben
- De leraren bepalen de aard van de ondersteuning voor de leerlingen op basis van een analyse van de verzamelde gegevens
- De leraren voeren de ondersteuning planmatig uit
- De leraren evalueren regelmatig de effecten van de ondersteuning
- De leraren bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, henzelf, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen
- De leraren reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's
- De leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben
- Alle teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de leerlingen, de leraren, de ouders en het schoolteam
- De leraren werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen
- De leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak
- De leraren benoemen hoge, reële doelen voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's
- De leraren werken planmatig waarbij ze de doelen (van hun plan) en de aanpak voor de groep, subgroepjes en mogelijk (een) individuele leerling(en) beschrijven.
- De leraren bespreken minstens twee keer per jaar hun vragen betreffende het planmatig handelen met de intern begeleider.

- De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor een ieder duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer
- De leraren weten dat als zij handelingsverlegen zijn en zij geen antwoord meer hebben op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind, zij zich kunnen wenden tot de interne ondersteuning

Niveau 1: interne ondersteuning

De interne ondersteuners ondersteunen de leraren in het realiseren van een passend aanbod op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind

- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het verkennen en benoemen van de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen
- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen
- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het vroegtijdig signaleren van welke leerlingen ondersteuning nodig hebben
- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het bepalen van de aard van de ondersteuning voor de leerlingen op basis van een analyse van de verzamelde gegevens
- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het planmatig handelen
- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het regelmatig evalueren van de effecten van de ondersteuning
- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het bekijken en bespreken van de wisselwerking tussen de leerling, henzelf, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen
- De interne ondersteuners ondersteunen de leraren bij het reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's
- De interne ondersteuners bewaken het proces
- De interne ondersteuners zien ouders als partner in de dialoog
- De leraren en de interne ondersteuners weten dat als zij handelingsverlegen zijn en zij geen antwoord meer hebben op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind, zij zich kunnen wenden tot de externe ondersteuning

Niveau 2: Externe onderwijsgerelateerde ondersteuning

De externe ondersteuners ondersteunen de interne ondersteuners en de leraren in het realiseren van een passend aanbod op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind middels CLB en/of HGW.

- De externe ondersteuners ondersteunen de interne ondersteuners en de leraren bij het verkennen en benoemen van de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen
- De externe ondersteuners ondersteunen de interne ondersteuners en de leraren bij het bepalen van de aard van de ondersteuning voor de leerlingen op basis van een analyse van de verzamelde gegevens
- De externe ondersteuners ondersteunen de interne ondersteuners en de leraren bij het planmatig handelen
- De externe ondersteuners ondersteunen de interne ondersteuners en de leraren bij het bekijken en bespreken van de wisselwerking tussen de leerling, henzelf, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen
- De externe ondersteuners ondersteunen de interne ondersteuners en de leraren bij het reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's
- De interne ondersteuners bewaken het proces
- De externe ondersteuners zien ouders als partner in de dialoog
- De leraren, de interne en externe ondersteuners weten dat als zij handelingsverlegen zijn en zij geen antwoord meer hebben op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind, zij zich kunnen wenden tot de Ondersteuningscommissie

Niveau 2: Externe niet-onderwijsgerelateerde ondersteuning

De externe niet-onderwijsgerelateerde ondersteuners ondersteunen de school en de thuissituatie bij het realiseren van een passend aanbod op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind.

- De externe niet-onderwijsgerelateerde ondersteuners ondersteunen de interne ondersteuners door de volgende mogelijkheden:
 - Inbreng van kennis van de sociale kaart en hulpverlenings(on)mogelijkheden o.a. meldcode kindermishandeling
 - Inbreng van specifieke deskundigheid over het communiceren met ouders
 - Consultatie en coaching van onderwijzend personeel op gespreksvoering met ouders
 - Bemiddeling tussen leerlingen, ouders en school
 - Suggesties doen voor preventieactiviteiten (zoals sociale vaardigheidstrainingen, antipestprojecten, faalangstreductietrainingen enz.)
 - Deelnemen aan relevante zorgoverleggen binnen de school of binnen samenwerkingsverbanden
 - In overleg namens de school deel te nemen aan het Centrum voor Jeugd en Gezin
- De externe niet-onderwijsgerelateerde ondersteuners kunnen de ouders en de kinderen ondersteunen door:
 - Actief contact te leggen met zorgleerlingen en/of hun ouders en hen motiveren voor hulpverlening en het in kaart brengen van (eerdere) vormen van hulpverlening
 - Analyseren en verhelderen van de hulpvraag
 - Geven van informatie en advies aan leerlingen en ouders
 - Verlenen van kortdurende hulpverlening aan leerlingen en/of hun ouders, gericht op het vergroten van hun competenties in hun dagelijks functioneren
 - Bieden van laagfrequente ondersteuningscontacten indien (nog) niet verwezen kan worden
 - Evalueren en afronden van de hulpverlening en zo nodig bieden van nazorg
 - Toelating naar speciale en geïndiceerde zorg via het Centrum voor Jeugd en Gezin.
- Toegevoegd 2018-2022
 - Niveau 0: De school heeft methodes of methodieken gericht **op** het voorkomen van en omgaan met gedragsproblemen.
 - Niveau 0: De school heeft een beschreven beleid op het **gebied** van hoogbegaafdheid.
 - Niveau 0': De leraren geven lessen conform het IGDI model = het Individueel Gedifferentieerde Instructiemodel*.
 - Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij technisch lezen.
 - Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij begrijpend lezen.
 - Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij spelling
 - Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij rekenen.

*Kan ook EDI model zijn.

Doelen en ambities O.P. 2014-2018	Score				
Alle scholen kennen en handelen conform het in het Ondersteuningsplan 2014-2018 hoofdstuk 4 beschreven ondersteuningstraject en beschrijven dit, actualiseren dit in hun ondersteuningsparagraaf /ondersteuningsplan	2014	86%			
	2015	95%			
	2016	95%			
	2017	98%			
Alle scholen publiceren hun extra ondersteuning op de website en in de schoolgids.	2014	77%			
	2015	84%			
	2016	95%			
	2017	95%			
In de schoolgids en op de website staan geen termen meer als PCL, Zorgplatform, Zorgtraject, Zorgplan enz. Onze schoolgids en website zijn geactualiseerd.	2014				
	2015	92%			
	2016	100%			
	2017	100%			
Onze website heeft een link naar www.swv2804.nl	2014				
	2015	47%			
	2016	75%			
	2017	95%			
Preventieve- en licht curatieve interventies: alle scholen ontwikkelen en beschrijven beleid conform hun mogelijkheden aangaande hoogbegaafdheid, dyslexie, dyscalculie en gedrag waarbij dyslexie onder de huidige basisondersteuning valt.	Afgerond	2017	2016	2015	2014
	Dyscal.	40%	34%	29%	32%
	Dyslexie.	95%	92%	92%	84%
	Hoogbe.	95%	89%	87%	89%
	Gedrag	55%	42%	39%	41%
Heeft de school ooit gebruik gemaakt van de dyscalculiebrief?	2015	16%			
	2016	33%			
	2017	45%			
Mijn basisondersteuning (incl. dyslexiebeleid) voldoet aan de gestelde basisondersteuning van het SWV (zie bijlage Ondersteuningsjaarplan 2016-2017)	2015	92%			
	2016	97%			
	2017	95%			
De school gebruikt een leerlingvolgsysteem op sociaal-emotioneel gebied	100%				
De school vertaalt de resultaten in groepsplannen	60%				
De school bespreekt de resultaten op teamniveau?	70%				
Gebruikt de school een methode of methodiek? Welke?	95%				
Het IGDl wordt op drie niveaus toegepast bij		2015	2016	2017	
	Techn. lezen	95%	97%	97%	
	Begrijp. lzn	79%	86%	95%	
	Spelling	84%	100%	100%	
	Rekenen	100%	100%	100%	

Bijlage 3 Enquête Samenwerking Jeugdteams

juli 2017

Conclusies enquête over SMW en Jeugdteams onder de IB-ers.

Over SMW

1 Er is veel waardering voor het werk van de SMW-ers. Men vindt het jammer dat de tijd beperkt is maar men praat daar vergoelijkend over.

2 Daar waar er geen SMW beschikbaar is door ziekte of anderszins, vindt men dat een groot gemis. Een school reageert daar zelfs wat verbolgen over: serieus probleem maar steeds wisselende contactpersonen waardoor er niets gebeurt.

3 Uit vraag 5 blijkt dat men de aansluiting op het jeugdteam via het SMW zeer waardeert.

4 De vraag naar het regisseur zijn in het proces wordt genuanceerd beantwoord: geen regisseurschap ervaren komt door het overleg "op basis van gelijkwaardigheid."

5 De voorgestelde ondersteuning(smaatregelen) doen er toe! (vraag 9 en 10)

Over JEUGDTEAMS

De vragen m.b.t. de jeugdteams worden "terughoudend" beantwoord. De opmerking "daar heb ik geen ervaring mee" komt nogal eens terug. Overall komen de jeugdteams er niet zo ondubbelzinnig helder uit.

Een scherpere profilering qua werkwijze zou aan die helderheid veel kunnen bijdragen. Elementen:

- Hoe is de werkwijze
- Veel meer terugkoppelen naar scholen
- Regelen van een aanspreekpunt

Waar een SMW-er als aanspreekpunt fungeert, scoort het jeugdteam hoger. Terug te vinden in veel toelichtende teksten. Statistisch ook te laten zien:

12 scholen hebben een SMW die geen lid is van het jeugdteam van die school. Die scoorden op vragen die daarmee te maken hebben 13 keer positief. Gemiddeld is dat 1,083

15 scholen hebben een SMW die geen lid is van het jeugdteam van die school. Die scoorden op vragen die daarmee te maken hebben 37 keer positief. Gemiddeld is dat 2,467

In het hiernavolgend verslag worden alle vragen afzonderlijk nog eens vermeld met daarna de totaalscore van de antwoorden en tenslotte, in een kader, per vraag de gegeven toelichting.

Resultaten van de enquête over het beleefde functioneren van SchoolMaatschappelijkWerk (SMW) en de jeugdteams onder de Intern Begeleiders (IB-ers) van 45 basisscholen.

Doel van de enquête was zicht te krijgen op de sterke en de te verbeteren punten van voornoemde voorzieningen.

Respons op de enquête

	Aantal scholen	Aantal reacties	Aantal gemisten
Openbare scholen	21	16	5
PC-scholen	16	14	2
Reformatische scholen	6	4	2
RK school	1	1	0
Vrije school	1	1	0
Totaal	45	36	9

Onder de scholen bevindt zich een school voor Speciaal Onderwijs (cluster 3) die een regionale functie vervult en derhalve met veel gemeenten te maken heeft en rechtstreeks in contact treedt met jeugdteams. Om die reden heeft men de vragen m.b.t. het SMW overgeslagen.

De vragen m.b.t. SMW

1 Ik voel mij gehoord bij het zoeken naar de juiste ondersteuning voor de leerling bij SMW.

Van alle vragen is deze het meest eenduidig beantwoord: 35 keer Ja.

In de toelichting van één school zat wel wat cynisme: als ik bel horen ze me wel ja, maar de afhandeling van een ernstig probleem laat al veel te lang op zich wachten omdat er geen SMW-er

- Alleen de rest van de vragen is gebaseerd op de vorige SMW-er, maar die is net weg en T. is net gestart.
- Zeker
- Ja, wel gehoord, als ik bel is een afspraak zo gemaakt
- Wij hebben een erg prettige samenwerking
- Op onze school zijn er enorm veel kinderen met een problematische thuissituatie (o.a. door vechtscheidingen). Ik voel mij gehoord in het zoeken naar de juiste ondersteuning voor deze kinderen. Wel merk ik dat haar beschikbare tijd bij lange na niet voldoende is om aan al mijn hulpvragen tegemoet te komen.
Vanwege de grote problemen binnen een groot aantal gezinnen plannen mijn SMWer, onze schoolverpleegkundige (M.) en ik om de +- 3 maanden een overleg (ZAT) om leerlingen/gezinnen door te spreken.
- Sinds kort is M. tevens lid van Jeugdteam.
- IB-er heeft de sleutelrol en vraagt of hulp van orthopedagoge, ambulante begeleider of SMW.

voor die school beschikbaar is.

2 Ik beoordeel de samenwerking met mijn SMWer met gemiddeld een 7,8 (Alle scholen – SO)

Twee scholen zaten daar fors onder. Een van die twee was de school die in vraag 1 al werd genoemd. De school gaf een 4 omdat ze al met drie contactpersonen te maken heeft gehad.

De andere gaf aan dat er eigenlijk te weinig tijd is om echt samen te werken.

Enkele andere scholen gaven ook als toelichting dat de beschikbare tijd van de SMW-er eigenlijk

- Heel prettig.
- Frequentie op school zou meer mogen
- Als er gelegenheid is om samen te werken gaat dit goed, het kost alleen van beiden teveel tijd, zodat het van echt samenwerken niet komt.
- SMW doet echt haar best.
- S. was een deel van dit schooljaar afwezig i.v.m. zwangerschap. Vervangster was ook prima.
- Het is erg wisselend. Waar we vooral tegen aan lopen is de vele wisselingen van SMWers. Hierdoor is het lastig een goede communicatie op te bouwen. Welke SMWer heeft andere aanpak. Nu nieuw contact. Goede eerste indruk.
- Onvoldoende. Dit is niet persoonlijk, maar vanwege het feit dat er best een serieuze vraag van de school ligt en ik al drie verschillende contactpersonen heb gehad.

tekort schiet.

3 Ik beoordeel de effectiviteit van mijn SMWer met gemiddeld een 7,5 (33 scholen)

In hun toelichting wezen 4 scholen op het tijdgebrek en 1 school beoordeelde het persoonlijk optreden

- Heel prettig.
- Soms ervaren we wel dat de frequentie waarmee ze komt (1x in de 2 weken) weinig is. Dit vooral voor de kinderen en ouders waarmee ze in gesprek is.
- Er zijn te weinig uren beschikbaar, wat de effectiviteit negatief beïnvloedt.
- Als er gelegenheid is om samen te werken gaat dit goed, het kost alleen van beiden teveel tijd, zodat het van echt samenwerken niet komt.
- De effectiviteit van de hulp is redelijk. Collega's vinden haar niet prettig in omgang en verwachten weinig van haar.
- Onvoldoende. Dit is niet persoonlijk, maar vanwege het feit dat er best een serieuze vraag van de school ligt en ik al drie verschillende contactpersonen heb gehad.

van de SMW-er als "minder prettig in de omgang"

4 Ik beoordeel de snelheid van handelen van mijn SMWer met gemiddeld een 7,4 (34 scholen)

- Snelle reactie op mail, daarna kan het eerste gesprek wat op zich laten wachten
- Kan sneller, ze doen hun best dat weet ik, maar ze hebben gewoon weinig uren per school.
- Wegens zeer weinig lopende zaken is de snelheid hoog.
- Reageert snel op mail; F. heeft te maken met wachtlijst, maar dat is overmacht voor haar
- Als er gelegenheid is om samen te werken gaat dit goed, het kost alleen van beiden teveel tijd, zodat het van echt samenwerken niet komt.
- Bij urgente zaken handelt SMWer bijzonder snel. Door enorm tijdgebrek blijven andere verzoeken soms wat langer liggen.
- Vanwege de vele aanmeldingen is het niet altijd mogelijk om casussen snel op te pakken.
- De laatste maanden missen we snelheid in handelen. Voorheen verliep het vlotter.

Ook hier wordt weer gewezen op het gebrek aan tijd.

5 Ik beoordeel het tijdig doorzetten van een casus naar het Jeugdteam of andere organisatie door mijn SMWer met gemiddeld een 7,7 (29 scholen)

- Geen zicht op
- Het is wel jammer dat mijn SMW-er niet zelf in het jeugdteam zit. Zij moet dan via een omweg aan informatie komen. Dat kost tijd, logisch. Dat ligt dus niet aan de SMW-er.
- Het duurt allemaal erg lang, voordat Jeugdteam betrokken is of je er wat van hoort.
- Nauwelijks zicht op
- Als er gelegenheid is om samen te werken gaat dit goed, het kost alleen van beiden teveel tijd, zodat het van echt samenwerken niet komt.
- Moeilijk te zeggen. De vorige vond ik echt niet voldoende. De laatste leek dat wel maar is nu weer ziek. Vervanger is er nog niet...heel vervelend in een lang lopende en serieuze zaak.
- De lijntjes waren erg kort, aangezien J. ook onderdeel is van het Jeugdteam
- Indien van toepassing, want die keuzes maken we zelf aan de voorkant
- G. kan, als het nodig is, doortastend handelen.

Enkele opmerkingen wezen erop, dat men hier geen (goed) zicht op heeft.

6 Ik beoordeel de wachttijd om met mijn SMWer in gesprek te gaan met een (1: zeer lang – 10: zeer kort) gemiddeld met een 7,8 (32 scholen)

Sommigen wijzen op de drukte, gebrek aan tijd, etc maar voegen er meestal vergoelijkend aan toe dat

- F. is goed bereikbaar via de mail. Ze komt een keer in de veertien dagen bij ons op school en als er een keer iets uitvalt of in vakantietijd, is de tussentijd natuurlijk langer. Omdat ze wel bereikbaar is via mail, heb ik dat tot nu toe niet als een probleem ervaren.
- Ligt er ook aan dat onze werktijden niet altijd samenvallen
- Ze is er maar 1x in de 2 weken, maar als we haar tussendoor nodig hebben, kunnen we altijd mailen.
- Zie punt 3. Het zou fijn zijn als er elke week contact was. Per mail is ze wel altijd te bereiken.
- Telefonisch/per mail bereikbaar, maar reactie niet altijd snel mogelijk ivm andere scholen/werkzaamheden.
- Op een mail vanuit school wordt binnen een week gereageerd.
- Prima
- Ik vind 1x per 2 weken wel eens weinig. Zeker als er ook nog eens een vakantie tussen valt.
- We hebben heel laagdrempelig en goed contact.
- G. is met regelmaat op school, dan is het altijd mogelijk om haar even te spreken.

er via de mail altijd snel gereageerd wordt.

7 Mijn SMWer is lid van het Jeugdteam.

15 x ja, 12 x nee, 3 x j/n, 3 x ?, 2 x nvt en 1 x –

Het is van belang om te kijken naar de relatie met de jeugdteams: wordt er op de vragen over de

- Maar niet van 'ons' jeugdteam
- Weet ik niet, volgens mij wel
- Dit is er prettig, want we hebben 1 aanspreekpunt en zij kent daar de lijnen.
- Tot voor kort. Nog niet. Nu niet. Vanaf volgend jaar wel. Weet ik niet.
- Naar mijn idee kan aansluiten bij en samenwerken met het Jeugdteam beter. Hierbij is geen sprake van onwil, maar eerder naar een zoeken van een efficiënte manier van (samen) werken.
- Volgens mij wel.

jeugdteams positiever geantwoord als de SMW-er daar lid van is.

8 Ik ervaar dat de intern begeleider de regisseur is in het proces.

20 x j, 11 x n, 4 x j/n, 1 x ?, 1 x nvt, 2 x – Veel toelichtingen benadrukken dat e.e.a. in overleg gaat.

- We overleggen over de betreffende leerlingen op basis van gelijkwaardigheid. Ik ervaar het niet als het hebben van de regie.
- Samen en in overleg
- Deels. Zeker wel in samenwerking met de SMW. In samenwerking met het jeugdteam niet. Na afspraken in overleg, gaan ze toch hun eigen plan trekken.
- Ik heb zelf nog geen nieuwe casus aan de orde gehad. Wel hebben we nu aanmelding van een leerling op onze school die te maken heeft met een jeugdteam vanuit een andere gemeente en de overdracht via de SMW is goed. Ik wordt goed geïnformeerd en mag en kan vragen.
- Dat is afhankelijk van de situatie van het kind, in overleg met SMW of samen
- Maar ook niet nodig, doen SMW-er en IB-er in samenspraak, veel onderling overleg.
- Meer samen, afstemmen
- S. wel, T. niet of Samen met de directeur of Wisselend
- Alleen als de gesprekken tussen ouders/ leerlingen en SMW lopen, dan laat ik de regie over aan SMW maar soms blijkt dan na verloop van tijd dat ik de regie toch weer terug moet pakken en dat moment is niet altijd helemaal duidelijk.
- En dat moet vooral zo blijven!

9 De (voorgestelde) ondersteuning door SMW draagt bij aan een betere ontwikkeling van de leerling op school (in de klas).

30 x j, 1 x j/n, 1 x nvt, 3 x -. In sommige commentaren wordt aangegeven dat dat niet altijd even

- Daar wordt in ieder geval naar gestreefd. Er zijn ook factoren van invloed waar wij geen grip op hebben.
- Ze geven advies, in sommige gevallen voeren ze gesprekken met kinderen. Dat helpt mee. Ze verwijzen soms ook door / geven tips dat is ook heel fijn.
- Meestal wel.
- In het ene geval wel in het andere niet
- Moeilijk te beoordelen. Niet altijd: zaken die door SMW worden besproken zijn vaak vertrouwelijk en worden dus niet altijd gedeeld met school.
- Redelijk
- Er lopen ook wel processen via de directeur, dat is niet strikt gescheiden bij ons.
- Gaat vaak over het welbevinden van een leerling. Dit zal indirect van effect kunnen zijn op de ontwikkeling van de leerling.
- Resultaten zijn niet altijd zo groot. Ambulant begeleiding heeft over het algemeen het grootste effect.

duidelijk is. Ruim 83% j is een duidelijk en positief signaal!

10 De (voorgestelde) ondersteuning door SMW draagt bij aan een betere ontwikkeling van de leerling thuis.

25 x j, 1 x n, 2 x j/n, 5 x ?, 3 x -.

Commentaren geven voorzichtigheid aan: het is niet altijd even goed zichtbaar.

- Nog weinig zicht op
- Zie vorige opmerking
- Zie boven
- Nog weinig zicht op
- Meestal wel.
- In het ene geval wel in het andere niet
- SMW doet echt haar best, maar zij mag meer doorpakken.
- Als ouders ermee aan de slag willen wel.
- Soms wel, maar niet alles is 'maak'baar, ook niet door een SMW
- Dit vindt ik lastig te beantwoorden omdat dit buiten mijn gezichtsveld afspeelt en er niet altijd terugkoppeling plaatsvindt als het jeugdteam dit overneemt.
- Nog niet
- Dit stukje wordt niet altijd terug gekoppeld
- Resultaten zijn niet altijd zo groot. Ambulant begeleiding heeft over het algemeen het grootste effect.

De vragen m.b.t. Jeugdteams

11 Ik ervaar dat de intern begeleider de regisseur is in het proces.

- Zij nemen de leiding en bepalen
- In het verleden hebben wij als school iemand aangemeld. Daarna is binnen het Jeugdteam een aantal beslissingen genomen waar wij niet achter stonden, maar het was niet meer in onze handen.
Van een andere leerlingen krijgen wij op geen enkele manier terugkoppeling vanuit het Jeugdteam.
- Niet altijd. Dit vinden wij meestal ook niet nodig. Dit gaat in goed overleg.
- Wat wordt hier mee bedoeld? De IB-er kan officieel niet aanmelden. Dat kunnen alleen ouders. School kan wel info delen om de aanmelding te ondersteunen, maar alleen als ouders dat wensen.
- Er schijnt een leerling van onze school besproken te zijn bij het Jeugdteam, maar wij zijn daarbij niet uitgenodigd.
- Niet altijd, als er een gezinsvoogd betrokken is verandert de situatie, school is dan een bijdrager
- Dat vind ik ook niet altijd nodig
- Ik heb er nog niet heel veel contact mee gehad. De meeste contacten lopen via SMW.
- Ik heb te weinig ervaring met het Jeugdteam.
- Geen ervaring mee. Weet wel dat een ouder er alk heel lang mee worstelt. Komt van andere school maar er lijkt maar geen schot in die zaak te zitten. Wij hebben gevraagd of jeugdteam contact met ons wil opnemen zodat we 1 lijn kunnen trekken maar we horen niets.
- Als IB draag ik het over aan SMW en deze koppelt het aan Jeugdteam
- Als er zorgen zijn rondom een leerling ligt dit bij een jeugdteam. Als IB-er kun je dit wel vanuit de CvB in gang zetten en ondersteunen.
- Dit geldt ook bij zorgaanvragen.
- In de praktijk blijkt dat je als IB-er wel in de rol zit van het moeten bewaken van de voortgang.
- Na doorschakelen richting Jeugdteam hebben zij de regie.
- Wat betreft de verwijzing wel, maar daarna ligt de regie wat mij betreft bij het Jeugdteam.
- We missen de terugkoppeling als een leerling eenmaal bij het Jeugdteam in behandeling is.

4 x j, 17 x n, 2 x j/n, 1 x ?, 6 x nvt, 4 x -, 2 x j/n/nvt

12 Ik ken de toegang tot het Jeugdteam.

- Ja, maar meestal is de weg naar het jeugdteam een indirecte, bijvoorbeeld via jeugdverpleegkundige of SMW-er. In de meeste gevallen komt het jeugdteam via de ouders de school binnen.
- Ik vermoed via de SMW'er. Moeizaam in contact te komen en te blijven.
- Onduidelijk, kan via SMW, schoolverpleegkundige, jeugddeskundige
- Ik bel indien nodig iemand van het jeugdteam die ik ken ik weet niet of dit de juiste toegang is. Soms neemt onze smw contact op met het jeugdteam en koppelt dit terug
- Ik kan ze bereiken
- Ik ken mensen van het jeugdteam (en hun mailadressen), maar ik weet niet precies wie ik voor wat moet benaderen.
- via mijn SMW-er loopt dit
- Via SMW, of soms langs andere wegen, omdat die mensen contact met mij opnemen.
- Dit is per jeugdteam wisselend. Ook zijn er mensen van MEE betrokken. Hierbij is ook niet altijd duidelijk wat de rol/taak is van de betrokkenen.

24 x j, 3 x n, 2 x j/n, 6 x nvt, 4 x -, 1 x j/n/nvt

13 Er is een duidelijk aanspreekpunt voor mij bij het Jeugdteam.

- Bij ieder kind is weer een andere casemanager aanspreekpunt.
- Verschillende personen, maar wel duidelijk wie betrokken is bij een gezin. (2 personen in ons geval) en daarboven weer iemand.
- Schoolverpleegkundige en SMWer zitten niet in het jeugdteam
- Er is een algemeen nummer
- Onze smw-er
- Wisselend per casus
- De schoolmaatschappelijk werkster.
- via SMW-er
- via SMW-er
- Zowel de SMWer als schoolverpleegkundige zitten in Jeugdteam.
- Wij werken met een contactpersoon voor de Ark voor oa. de zorgaanvragen; dit verloopt moeizaam. Ook omdat de jeugdprofessionals daarna in actie moeten komen. We zijn aan het bespreken hoe dit anders kan. Ik heb ook met een aantal jeugdteams contacten via de jeugdteams, maar er is geen duidelijk aanspreekpunt. Wel heb ik soms een jeugdteam-lid gekoppeld aan een leerling, maar dat kan zo opeens weer anders zijn. Veel wisselingen en onduidelijkheid dus.

19 x j, 10 x n, 4 x nvt, 2 x -, 1 x j/n/nvt

14 Ik beoordeel de toegankelijkheid van het jeugdteam met

gemiddeld een 6,5 (23 scholen) 6 x nvt, 6 x -, 1 x ?

- geen ervaring mee
- Slechte ervaringen met (telefonische) bereikbaarheid van jeugdteam. Niet opnemen in crisissituatie. Doorverwijzen naar Veilig Thuis.
- Als ik bel krijg ik iemand aan de lijn
- Wisselend
- Ik heb er nog niet heel veel mee te maken gehad. Ouders vinden het toch vaak een drempel en zien er dan vanaf.
- Nog te weinig ervaring mee.
- Stroperig, onduidelijk, wie voert de regie?
- Meestal loopt de aanmelding via de ouders en heb ik niet veel direct contact.

15 Ik voel mij gehoord bij het zoeken naar de juiste ondersteuning voor de leerling

- Deels
- Dit loopt in ons geval via de SMW'er.
- Het gaat allemaal erg traag.
- Deels
- Wij adviseren ouders contact op te nemen met het jeugdteam. Hebben we zelf een vraag, gaan we naar Jacqueline
- Als ik bel krijg ik iemand aan de lijn
- De samenwerking loopt soms erg moeizaam, vooral bij een nieuwe casus of als een leerling net op school is. Ik merk vooral dat casussen omtrent leerlingen met gedragsproblemen moeizaam verlopen en dat het soms heel lang duurt voordat er doorgepakkt wordt. Als een casus goed loopt, dan loopt ook de samenwerking goed.
- Wisselend
- Duurt heel erg lang (meestal) Zoeken naar de juiste contactpersoon, niemand heeft de regie.
- Zie boven
- Soms wel, soms niet

12 x j, 4 x n, 4 x j/n, 10 x nvt, 3 x -, 3 x j/n/nvt

16 Ik word uitgenodigd bij de bespreking van een door mij aangemeld kind in het jeugdteam.

- Niet door mij aangemeld
- Niet door mij aangemeld
- Wel door SMW
- Is nog niet aan de orde geweest
- Hoeft ook niet
- Via SMWer of schoolverpleegkundige kom ik uiteindelijk wel in contact met degene die casusregie heeft. Ik (of mijn SMWer of schoolverpleegkundige) moeten daar wel zelf achteraan.
- Wisselend (soms) afhankelijk van het jeugdteam/jeugdteamlid
- Ja, indien nodig wel

6 x j, 17 x n, 1 x j/n, 10 x nvt, 2 x -.

17 Ik word uitgenodigd bij de bespreking van een door mij aangemeld kind in het jeugdteam samen met de ouders.

11 x j, 10 x n, 1 x j/n, 9 x nvt, 3 x -, 2 x j/n/nvt

- Niet door mij aangemeld (2x)
- Bespreking met een lid van het jeugdteam en ouders
- Wel door SMW
- Komende week is een eerste ontmoeting over 1 leerling, hier heb ik zelf om gevraagd.
- In een extreem geval heb ik mezelf uitgenodigd
- De tijd die deze afspraken kosten zijn nauwelijks in te passen in ib tijd.
- Alleen de laatste keer voelde het wel als een tribunaal naar de ouders toe, vond ik erg onprettig.
Ik heb ook meerdere keren ervaren dat de agenda niet helemaal duidelijk is en dat er geen goede structuur zit in het gesprek, waardoor er ruimte ontstaat tot een patstelling.
- Dit is sterk afhankelijk wie casus onder zijn/haar regie heeft.
- Ja, als er een bespreking is, gebeurt dit soms en: Ja, indien nodig wel

18 De werkwijze van het jeugdteam is mij duidelijk.

- Niet volledig duidelijk (2x).
- Ze zijn in mijn ogen een los staand orgaan, die zelfstandig functioneert. De samenwerking verloopt niet soepel. Ik moet steeds het initiatief nemen om contact te hebben en overleg te plannen.
- Kan er ook mee te maken hebben dat bij de introductie van de jeugdteams ik ziek thuis was
- beetje, afhankelijk van de situatie. Bij het ene kind wel en het andere niet.
- Niet altijd
- Is nauwelijks zichtbaar
- Er is mij niet duidelijk wat ik wel/ niet van ze kan verwachten en mij is ook meerdere keren niet duidelijk wat hun hulp/ begeleiding precies inhoudt.
- Ik kan het vragen als ik het niet helemaal doorgrond.
- Nog te weinig ervaring mee...
- af en toe nog zoekende naar de juiste persoon
- We hebben daar al een vergadering vorig jaar over gekregen.
Een kijkje achter de schermen bij de verschillende instanties lijkt me wel zinvol en leerzaam, wat gebeurt er achter de schermen als je kinderen aanmeldt bij bijvoorbeeld jeugbescherming/ leerplicht (niet alleen op papier of in een vergadering)
- Ik hoor van verschillende medewerkers, verschillende antwoorden.
- Redelijk

9 x j, 18 x n, 1 x redelijk, 1 x soms, 3 x nvt, 3 x -, 1 x j/n/nvt

19 Het is duidelijk van wie in het Jeugdteam welke inbreng verwacht wordt.

6 x j, 17 x n, 3 x ? 6 x nvt, 2 x -, 1 x j/n/nvt, 1 x soms

- Dat is niet bekend, maar wel zelf te bedenken.
- Zie bovenstaande opmerking. SMW doet prima werk als vraagbaak.
- Bij ons gaat het als volgt:
Leerkracht/ ouder komt bij mij en ik geef het door aan SMW/ jeugdarts/
schoolverpleegkundige, samen of zij alleen zoeken we naar een geschikte oplossing.
- Ik hoor van verschillende medewerkers, verschillende antwoorden.

20 De (voorgestelde) ondersteuning draagt bij aan een betere ontwikkeling van de leerling op school (in de klas).

- Bij de ene leerling wel, de andere niet
- Daar wordt naar gestreefd.
- Op dit moment regelt iemand van het Jeugdteam financiering voor ondersteuning op school. Dat zet zoden aan de dijk. Dit is op initiatief van ouders.
- Nee, op school niet zo zeer, ze zijn wel goed ter ondersteuning in de thuissituatie.
- Twijfel tussen ja en nee. Nadruk op nee.
- Is niet altijd duidelijk
- hebben we minder zicht op
- Dit wisselt
- Wisselend
- De ontwikkeling hangt af van de samenwerking met de ouders, hebben zij hulp gezocht bij het jeugdteam dan zie je een ontwikkeling. Was de samenwerking met het jeugdteam niet hun echte keuze blijft de ontwikkeling achterwege.
- Dat is afhankelijk wat ouders verwachten van
- de hulp. Zowel van school als externe organisaties.
- Traject: Leeskliniek duurt bijvoorbeeld erg lang (erg veel vertraging voordat die beschikking er doorheen was) Een casus waar Jeugdarts/ schoolverpleegkundige bij betrokken zijn, krijgen ook geen grip. Casus gezinsbegeleiding: er is verloop van verschillende mensen, waardoor mensen er geen vertrouwen in hebben en het traject stagneert.
- Ja, al vind ik het wel te lang duren voordat er een voorstel is voor ondersteuning en ook voordat deze voorgestelde ondersteuning daadwerkelijk is opgestart.
- Ja als deze verleend wordt (in geval van zorgaanvragen)
- We krijgen onvoldoende terugkoppeling en missen daarom de match met school.

10 x j, 1 x n, 4 x j/n, 2 x ?, 8 x nvt, 5 x -, 5 x j/n/nvt, 1 x soms

21 De (voorgestelde) ondersteuning draagt bij aan een betere ontwikkeling van de leerling thuis.

8 x j, 2 x n, 5 x j/n, 2 x ?, 7 x nvt, 6 x -, 5 x j/n/nvt, 1 x soms

- Te weinig zicht nog op (2x)/ Zie hiervoor/ Weet ik niet/ Zie boven
- Wisselt (3x) / hebben we minder zicht op / Dat is moeilijk te beoordelen.
- Als ouders ermee aan de slag willen wel.
- De inzet blijft vrijwillig, thuis blijft daardoor soms moeilijk te sturen
- Ja, al vind ik het wel te lang duren voordat er een voorstel is voor ondersteuning en ook voordat deze voorgestelde ondersteuning daadwerkelijk is opgestart.
- We krijgen onvoldoende terugkoppeling en missen daarom de match met school.

22 Ik meld op de volgende wijze een kind aan bij het Jeugdteam.

1 = rechtstreeks 2 = via SMW

1 x 1, 19 x 2, 7 x 1 2, 2 x nvt, 1 x anders, 6 x –

- Ik heb niet de indruk dat ik zelf een kind kan aanmelden bij het jeugdteam. (Als ik het zou doen, zou ik het via SMW of de jeugdverpleegkundige doen.)
- Ouders melden bij ons aan. En anders bespreken we een kind via SMW, maar melden nooit zelf aan.
- Zie hierboven. Ik meld niet aan. Ouders melden aan, al dan niet met hulp van SMW
- Ik heb begrepen dat dit alleen via SMW kan of dat ouders dit bij de huisarts moeten aangeven. Kan ik ook een rechtstreeks aanmelden? Dit zou ik graag willen weten. En bij wie?
- Gaat soms ook via veilig thuis
- Rechtstreeks, via contactpersoon de Ark of soms onze smw. Deze laatste zoekt altijd na overleg in CvB/zorgteam contact met jeugdteam.
- Over het algemeen via de ouders. Daar zijn wij meestal wel zelf aansturend in.
- In veel gevallen buiten het Jeugdteam/SMW om naar bijvoorbeeld Lucertis, Eleos, Dotado, Yulius, Focuz, o.i.d. We ervaren Jeugdteam niet als spilfunctie, dit is een aandachtspunt voor het Jeugdteam.

Bijlage 4 Enquête samenwerking ouders- ondersteuningscommissie september 2017

Geachte ouders,

U heeft afgelopen schooljaar, 2016-2017, uw kind bij de ondersteuningscommissie aangemeld.

We ontvingen 29 reacties. Niet ieder heeft alle vragen beantwoord.

De ondersteuningscommissie heeft daar vragen over.

1. Hoe heeft U de intake en advisering ervaren
 - a) **23 x** goed omdat ...
 - b) **3 x** voldoende omdat ...
 - c) **2 x** onvoldoende omdat ...

1 x in orde.
2. Welk cijfer geeft U voor de procedure van intake-advisering? (keuze 0 - 10) Een toelichting van uw mening s.v.p. .. **het gemiddelde: 7.5.**
3. De intake medewerker van de ondersteuningscommissie is op bezoek bij U thuis geweest om in een gesprek uw zorg en de mogelijke oplossingen te bespreken.
Sommige scholen hebben de voorkeur voor een intakegesprek met alle betrokkenen (de ouders, de leerkracht, de intern begeleider, de directeur van de school en eventueel de orthopedagoge) tegelijk i.p.v. apart met U thuis aan tafel.
Hoe denkt U hier over? Is dit een goed idee of niet?
Graag uw mening ...
Apart graag: 22
Met de school: 3
Beide: 3 (Ouders: ouders mogen kiezen)
Geen antwoord: 1

Gaarne uw reactie voor 22 september 2017.

Hartelijk dank.

Yvonne de Vries, voorzitter Ondersteuningscommissie